

Ірина Ковальчук

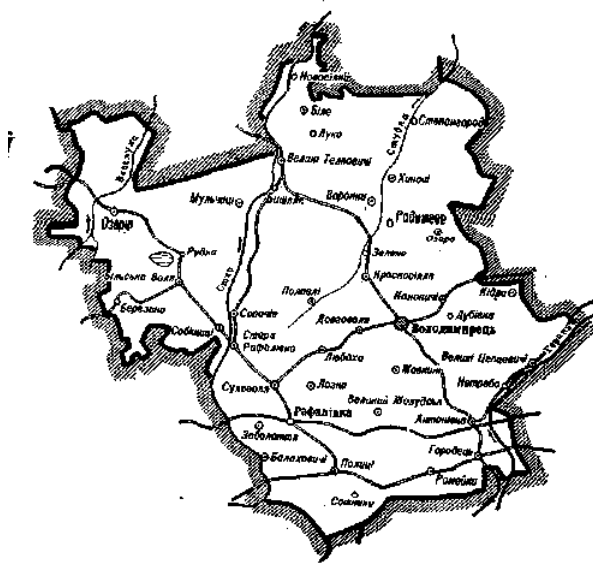
Краєзнавчий нарис
Село Жовкині:
минуле і сучасне

Сарни – 2009

Ірина Ковальчук

Краєзнавчий нарис
**Село Жовкині:
минуле і сучасне**

Сарни – 2009

Ковальчук Ірина. Село Жовкині: минуле і сучасне. Краєзнавчий нарис. – Сарни, 2009. –

У краєзнавчому нарисі йдеться про минуле і сучасне поліського села Жовкині, Володимирецького району Рівненської області. М

Матеріали нарису збиралися у ході підготовки до участі у Міжвузівській науково – практичній конференції «Волинь очима науковців і практиків: історія, теорія, методика», присвяченій 70 – річчю утворення Волинської області. Досліджувалися різні інформаційні джерела, проводилися опитування старожилів, вивчалися матеріали музею та інформація сільської ради.

У нарисі досліджено походження назви села, історія і традиції рідної школи, традиції святкування народних свят, особливості побуту та господарської діяльності жителів села, описаний досвід людей, які внесли свій вклад у розвиток села та держави.

Матеріали нарису можна використовувати у педагогічній діяльності при викладанні курсу «Я і Україна» у початкових класах, при проведенні виховних заходів.

Зібраний у результаті роботи краєзнавчий матеріал посилює мотивацію школярів до вивчення історії рідного краю, має тісний зв'язок з життям, сприяє вихованню патріотизму та національної свідомості.

Упорядник: Гук С.С., викладач курсу «Людина і світ» з методикою викладання Сарненського педагогічного коледжу Рівненського державного гуманітарного університету.

Україна
область Рівненська
район Володимирецький
село Жовкинi

Вiддаленiсть вiд районного центру: 6 кiлометрiв.

Вiддаленiсть вiд найближчої залiзничної станцiї: ст.
Антонiвка – 16 км.

Площа:

Кiлькiсть жителiв: 240 дворiв з населенням 920 чоловiк.

Рiчка, озеро: немає.

Народнi промисли: вишивання, вироби з природного матерiалу, рiзьба по дереву, бджолярство.

Культурно – освiтнi заклади: ЗОШ I – II ст., дитячий садочок з 1986 року, медичний пункт (нове примiщення збудоване у 1993 році), вiддiлення зв'язку, сiльський клуб, бiблiотека.

Музейнi установи: музейна кiмната iсторiї села Жовтинi (Жовкинiвська ЗОШ)

Об'єкти культурної спадщини нацiонального значення:
немає

Об'єкти культурної спадщини мiсцевого значення:
iсторичнi, монументальнi: пам'ятник воїнам-односельчанам; пам'ятник жертвам села Паросля
архiтектурнi: Свято-Михайлiвська церква (2000 р.)

Унiкальнi об'єкти:

Жовкинi

Верхівки берез зустрічають Ваш ранок
І мирно в болотах шумить очерет,
Туман підіймає на крилах серпанок
І жайвір кохання тріпоче сонет.

Жовтині, Вас пестили завжди долоні
Зелених лісів і квітучих льонів.
Чорнобиля попiл обпiк Вашi скроні,
Лишив назавжди гiркоту полинів.

Батьківський порiг не забуду ніколи
І першi дитячі образи й жалі,
Колиску в саду і дорогу до школи,
Куди тебе вперше за руку вели.

Куди б твого сина не кинула доля,
Ти завжди приходиш до мене у сни.
Руками матусі, стежинами поля,
Які протоптав босоніж: навесні.

Жовкинi, Жовкинi - перлина Волинi.
Сади потонули в ранковiй росi.
Любив я Вас завжди й люблю я Вас нинi
В такiй неповторнiй полiськiй красi.

Шевчук С.В.

Рідне село

Там, де небо горить зорепадом,
Де доріженька в'ється в'юнка,
Де хатинка біленька під грабом,
Там зросла я й берізка струнка.

В тім краю, де лелеки, мов мрії,
Прилітають і знову летять,
Там, де небо в очах голубіє,
Пташечки на гілках цвіркотять.

І в червонім намисті калина
Під вікном біля хати стоїть,
Увінчалася, ніби дівчина,
Ясно зіркою в небі горить.

Все це рідне мені і знайоме,
Тут зростала я, квітла, жила.
Ті ліси - ніби щось невідоме,
Ті доріжки, які не знайшла.

Хоч село моє геть невелике,
Та природа його - чудеса,
Наче з золота колос налитий,
Ніби очі - ясні небеса.

Походження назви села Жовкинi

Полiсся здавна має поетичну славу. Його природа захоплює своєю спокiйно – задумливою красою: голубими морями льону, синню тихих озер i рiк, ягiдною щедрiстю i таємничим свiтом лiсових пуш, рослинним багатоквіттям, геологiчними загадками. З плином часу не затьмарюються барви полiської природи, i вона все бiльше вабить до себе туристiв, мандрiвникiв.

Пiд ногами розстилається зелений шовковий килим трав, перед очима шумують морські хвилi золотистих колоскiв. В далеку височiнь здiймається могутнi воїни лiсiв. Лiсова дорога, як струна, пролягає в бiк антонiвської траси. То тут, то там величезними пахучими букетами стрiчає подорожнiх бузок. Щовесни розпускає листя – сердечка, викидає, мов волоть, сiмейство квіточок – зiрочок i чекає...

Хлюпоче мiж двома берегами швидка, весела рiчка. Стежка перед очима губиться серед трав. Як можна не любити цей край?! Це ж наше рiдне Полiсся. Полiсся, яке прихистило безлiч сiл, мов дiток мати. Кожне село обдарувала ласкою, красою, величчю, пiснею, що ллється через край.

Село, яке розташоване за 7 кiлометрiв вiд районного центру Володимирець та за ___ кiлометрiв у пiвнiчно – захiдному напрямку вiд обласного центру Рiвне має назву Жовкинi.

Загадкова назва, чи не так?

Достовiрних вiдомостей про походження назви села немає. Лише iснують легенди, якi передаються з поколiння в поколiння. В однiй з них iдеться, що нiбито був пан Жолкiнський, а вiд його прiзвища i пiшла назва села. За iншою – на територiї сучасного села було болото, на якому росло багато жовтого латаття, i саме через жовтий колiр квітів село стали називати спочатку Жовтинi, а згодом – Жовкинi.

Дослiдник-краєзнавець В.І.Воробей у своїй статтi «Iсторичне краєзнавство» вказує, що назва села, згiдно з одною з легенд, походить вiд того, що в селi було багато коней жовтої мастi. Вiд словосполучення «жовтi конi» виникла назва – Жовкинi.

Погляд у минуле

Людські поселення на території сучасного села існували ще кілька тисяч років тому. Про це свідчить знайдений у ході археологічних розкопок на окраїні села кам'яний ніж, уламки глиняного посуду, виліпленого вручну, без допомоги гончарного круга, добре відшліфований молот з висвердленим отвором для дерев'яної рукоятки. Вони свідчать про те, що кілька тисячоліть тому на місці теперішнього села жили первісні мисливці, які вміли користуватися примітивними кам'яними знаряддями праці і видобувати вогонь, починали оволодівати гончарною справою.

Полісся приваблювало давніх людей достатком дичини, ягід, грибів, їстівного коріння. Величезні луки сприяли розвитку скотарства, а густі ліси, непрохідні болота надійно захищали від нападу ворогів.

Про пізніший період існування свідчать монети, знайдені на його території: перша – 1242 р., друга – 1665 р., третя – 1753 р. та інші.

Перша письмова згадка про село відноситься до 1561 р.

Після Люблінської унії 1569 року територію села, як ірешту волинських земель, загарбала феодальна Польща, панування якої тут тривало понад два століття. Село Жовкині разом з іншими 36 селами належали до володінь князів Чарторийських. Пізніше село перейшло у власність до пана Жолкінського. На території села стояв панський будинок. Досі зберігся лише панський колодязь біля будинку Токарчук Матрони Яківни.

У 1795 р. внаслідок третього поділу Польщі Жовкині потрапляють під владу Росії і входять до Луцького повіту Волинського намісництва (з 1797 року – Волинської губернії).

Згодом село Жовкині з навколишніми землями перейшли у власність пана Олізара, який мав 36,5 гектарів землі (1 гектар – 16 га), що становило 576 га.

Для поневоленого населення цей довгий час був часом боротьби проти тяжкого феодально - кріпосницького гніту. Польські феодали нещадно експлуатували селян. Ті не мали права вільно розпоряджатися ні своїм майном, ні знаряддями праці, ні худобою, ні житлом. Панщина становила 4 – 5 днів на тиждень. Користуючись необмеженою владою, шляхта піддавала селян жорстоким

катуванням, за найменшу провину заковували їх у кайдани, кидали у в'язницю.

Крім соціального гніту жителі села зазнавали і національних утисків. Феодали, щоб зміцнити свою владу в краї, намагалися ополячити і покатоличити місцеве населення. Велику підтримку в цій справі їм надавало католицьке духовенство.

У 1861 році в Російській імперії було проведено аграрну реформу, яка у Жовкинях була здійснена із запізненням на 9 років – у 1870 році. В ході реформи було скасовано кріпосне право і селяни маєтку пана Олізара отримали за викуп землю. На той час в селі проживало 42 кріпосні сім'ї. В Жовкинях, так як і в середньому на Рівненщині, на двір припадало 11,8 десятин землі, і її ціна перевищувала ринкову на 11,4%. Сільське господарство в пореформений період відзначалось великою відсталістю. Головним знаряддям праці були дерев'яний плуг і борони, що призводило до низької врожайності.

Життя селян було убогим, адже, щоб купити одну пару черевиків, треба було продати 250 кг жита, а щоб купити 10 кг цукру, треба було продати 140 кг жита. 1 кг мила рівнявся 15 л молока; 1 л молока – 1 пачка сірників. Сірники, як правило, розколювали й таким чином з одного одержували два. Курці поголовно «озброювалися» кресалом і губкою.

Внаслідок Лютневої революції 1917 р. було повелено самодержавство в Російській імперії. Разом з тим розпочалась Українська національно-демократична революція. В ході наростання анархізму на фронтах Першої Світової війни багато солдатів відмовлялися виконувати накази, дезертирувало, повертались додому. Дехто з них проходив через Жовкині. Під їхнім впливом захоплювали і ділили панські землі.

Після підписання Берестейського мирного договору німецькі та австрійські окупаційні війська в лютому 1918 року входять на територію села Жовкині. У липні 1919 року з приходом до влади Директорії частина її військ захопила землі Володимиреччини. У травні 1920 р. розпочався контрнаступ радянських військ, у липні на територію району увійшли частини 58-ї стрілецької дивізії 12-ї армії більшовиків.

Після радянсько-польської війни 1920 року землі нашого краю, в тому числі село Жовкинці, опинились під владою Польщі. Досить важким було життя селян. Про те, яку політику проводив уряд Польщі на західноукраїнських землях яскраво свідчить таємна інструкція Волинського воєводства за лютий 1939 року «Політична програма на Волині». В цій інструкції пропонується відмовитись від офіційного слова «українець», а замінити його на «православний». Поряд з національним існував і соціальний гніт.

Тяжкі спогади жителів села, що жили в той час, про те, як вони не мали права і ногою ступити в ліс. На право збирання грибів, ягід потрібно було купувати «квіт». За жаром ходили до сусіда. За в'язку хмизу, зібраного в панському лісі, справа інколи доходила до суду.

Страшно ставало людям, коли захворіють. Якщо не допомагали народні методи, то необхідно було звертатись в лікарню у Володимирець, де лікувались в основному ті, хто мав гроші. Адже за двотижнєве лікування в лікарні потрібно було продати корову та інші домашні речі. Проте не кожен хворобу можна йвилікувати за такий період. Тому хворих через відсутність коштів часто достроково виписували, незважаючи на стан здоров'я.

Особливості народно – побутової культури мешканців села Жовкинці

Вся історія українського народу тісно пов'язана з землеробством. Це — найдавніша і провідна галузь господарства України.

Найголовнішою господарською діяльністю наших предків, жителів села Жовкинці являлось землеробство, яке наклало чіткий відбиток на звичаї та обряди поліщуків. З ними була пов'язана ідея благополуччя людини, родини, громади. Зважаючи на соціально – економічні та кліматичні умови життя жовкинців, роль народних звичаїв, пов'язаних з аграрною тематикою, була дуже важливою. Дотримання їх ставало нормою життя, законом, який чітко виконувався.

У кожного народу є свої святині. Найбільшою святинею українців, і наших земляків зокрема, є хліб і земля. Жовтинці споконвіку вважали хліб святим, а землю — матір'ю-годувальницею. В народі

говорили: «Земля — мати. Земля — трудівниця, аж парує та хлібом людей годує». Повага до землі часто доходила до обожнювання.

Землею лікувались, прикладаючи її до ран, як оберіг землю брали з собою в дорогу. До Благовіщення вважалось гріхом бити землю, тому що вона родить хліб, квіти, трави.

Бог дав людям зерно, але зерну потрібно пройти ще довгий і важкий шлях від ниви до столу, від колоска до духмяної паляниці. «Радуйся врожаю не в полі, а в стодолі», — говорили мудрі люди. Господарі були спокійні за хлібний врожай лише тоді, коли він потрапляв у сховища — стодоли і клуні.

День першої оранки і посіву вважався особливим. Як ішли сіяти, то брали із собою сіно від Коляд і давали худобі, брали хліб зажинковий сніп, з якого починали засівати.

Перший сніп жита несли додому, ставили на покуті, де він стояв декілька тижнів, до того часу, поки починали сіяти озимину. Тоді зерно із снопа використовували для посіву. Завершення жнив символізував залишений в полі сніп — «борода», який вбирали на полі.

Обробляли землю, перевозили зерно, вантажі волами чи кіньми. Воли — улюблена народом тварина, бо створена і благословенна Богом за те, що коли - новонароджене Богодитя Марія поклала до ясел, воли прикривали його сіном і зігрівали своїм диханням.

З трирічного віку вола привчали до роботи спочатку у порожньому возі або водили на довгій мотузці. Потім навчання продовжували в парі з досвідченими волами, які розуміли команди господаря. В плузі досвідчений віл називався «борозенним» і впрягали його справа, а молодого в «підручного», запрягали зліва.

Перед цим молодому волові поступово обдавлювали шию ярмом. Ярма виготовляли з явора, клена, по них вирізували узор

Наприкінці минулого століття віл поступово витіснився конем.

При обмолоті користувались ціпом, який складався з ударної частини — бига та держака-ціпильника, скріплених між собою шкіряним ремінцем. У найбідніших господарствах молотили об драбину, б'ючи снопом по щаблях.

Неодмінним знаряддям праці для землеробів являються лопата, для скопування ґрунту з залізним наконечником і мотика.

Зібраний урожай гречки, проса і інших господарських культур товкли в дерев'яній ступі для того, щоб звільнити зерна від насінної шкірочки, лушпиння. Робили ступу з колоди. Робочою частиною ступи був дерев'яний товкач з дуба, граба.

Для того щоб одержати борошно, використовували і жорна. Робочою частиною в жорнах були 2 круглих камені з отворами в центрі. Камені накладали один на одного і скріплювали так, що верхній обертався на нижньому. Його крутили ручкою (погоничем). У верхньому камені була відтулина, в яку засипали зерно. Борошно через отвір (мучник) висипалось у підставлену посудину.

Робота на жорнах і ступі була важка «І ступа, і жорна, і доля чорна» —говорили в народі.

Убогість селян позначилася на їх оселях, домашньому побуті. Селяни користувалися глиняним посудом. Готували їжу в печі в горшках різної форми. Для зберігання молока і молочних продуктів використовували глиняні глечики. Глиняний посуд потрібний був і для перенесення на великі відстані води, молока. В побуті також використовувались декоративні плетені з лози миски.

Серед господарського начиння наших односельчан можна було побачити кошик з лози, коромисло, рубель, гребінка для збирання чорниць, мухоловка, дерев'яний станок для обробки дерева., лампа, якою, освітлювали приміщення, дерев'яні ночви для прання одягу. У багатьох господарів сокири і мотики були з каменя.

Хати будувалися маленькі, мали солом'яні стріхи, маленькі віконця, глиняні долівки. Частіше їх будували разом із «стьожкою» і «клеттю». В «клеті» зберігались: мука, зерно, тут стояли бодні, де знаходилася «одежа на свята». «Стьожка» - невелика прибудова в сінях, в ній зберігалися овочі. Земляну долівку кожного тижня змашували глиною. Для освітлення хати слугували гасові лампи.

Піч ставилась, як правило, справа від входу, по діагоналі від неї знаходився накритий скатериною стіл, на якому завжди лежав хліб. На покуті стояла діжка і трішки тіста, що залишалось від попереднього замісу.

У селі Жовтині в кін.ХІХ – І пол. ХХ ст. одяг шили в основному з домотканих тканини. Основною сировиною для його виготовлення

служували: льон, коноплі, овеча вовна. Лляне полотно швидко всмоктує вологу і швидко випаровує її.

Невід'ємною частиною домашніх занять кожної сім'ї являлась обробка вовни або волокна. Спочатку волокно вимочували у ставках, ямах, річках. Потім сушили на сонці. Після сушіння льон та коноплі тіпали - відділяли кострицю від волокна. Волокно обробляли терницями, тріпачками, а для прядіння волокно чесали гребенем, надаючи всім волокнам одного напрямку. Пряли волокно на потесах, які склалися з днища і вставленої в нього перпендикулярно загостреної палиці, і на прядці. Готові нитки змотували на потак. Пряжу парили, золили, фарбували. А потім ткали на ткацькому верстаті. Наткані полотна часто відбілювали. Згодом полотно і одяг «визолювали» в жлутках.

У господарстві використовували і шкіри тварин, які вичиняли за допомогою кам'яного ножа.

Головна частина вбрання – сорочка, яку зшивали з прямокутних шматків полотна. І жіночі, і чоловічі сорочки кроїлись однаково, вони склалися з таких частин: «стану», «чохлів», «рукавів», «установок», «лясток», «ковнерив». Серед комірів переважали «стояни». Чоловічі сорочки мали також вишиті пазухи. На відміну від жіночих чохла на чоловічих сорочках не вишивалися, але частіше прикрашалися «переборами» подолки, що було пов'язане з традицією вдягати сорочку на випуск.

Костюм жінки-селянки складався з довгої вишитої сорочки із лляного полотна. Вишивають сорочки спереду і на рукавах. Низ теж може бути вишитим. Вишивка знизу називається цирка. Раніше сорочки вишивали тільки шовковими нитками, а тепер і бісером. Сорочки були на свято і на будень. На свято вишивали на тонкому полотні. Вишивка на святкових сорочках відзначалась вишуканим стриманим орнаментом, багатством орнаментальних композицій, які розташовувалися по всьому рукаву; різноманітними техніками: гладдю, хрестиком, низинкою. В нашому регіоні вишивали червоно-чорними нитками, іноді добавляли жовтуватого кольору, зеленого. Вишивали сорочки рослинним орнаментом, і орнаментом геометричної форми. Основне орнаментальне навантаження лягало на рукави та уставки, коміри прикрашалися тільки по кутках.

Поясний костюм жінки складався із запаски або плахти, спідниці, поверх якої жінки пов'язували вишитий фартух. Спідниці шили рясними, вони мали прикрасу у вигляді тканих смуг по подолку або ззаду біля пояса. Запаску одягали поверх сорочки. Ткались вони із вовни, в подовжню різнокольорову смужку або шились із полотна, орнаментувались горизонтальними смугами. Спереду поверх сорочки і запаски одягали фартух.

Важливе значення в комплексі вбрання мали головні убори, особливо жіночі, за якими визначали соціальний статус людини. На голові у дівчини був вінець, а у заміжньої жінки хустка або намітка. Віночок у давнину носили лише дівчата. В віночок вплетені різні квіти, і кожна квітка має своє означення. Так, троянда означає красу, чорнобривці пам'ять, цвіт вишні - материнська любов, а маківку могли вплести а віночок лише дівчата-сироти. Можна віночок прикрасити і колосками, барвінком. Ще віночок прибраний стрічками. Коричневі означають любов до землі, голубі - вірність, червоні - радість. Але всі вони мусять бути довші за косу, бо оберігають її красу.

Про чоловічі шапки відомо, що вони були суконні та хутряні. Старші чоловіки на поч. ХХ ст. носили круглі суконні шапки, які називали «шоломки». Іноді їх шили довгими, з викотами, які в міру необхідності закачували. Пізніше носили кашкети з козирками.

На ноги одягали плетені з лози або шкіряні постолі. Пізніше стали шити гуми. Як прикраси жінки використовували стрічки, намисто, дукати.

Комплекс чоловічого одягу складався із вишитої сорочки, яка одягалась на випуск та підперезувалася шкіряним або в'язаним поясом. До поясного одягу відносяться штани «на чури» (шнур). Взимку, хто заможніший, то одягав теплі суконні штани. Частини штанів носили назви: «колошви» і «крисло» (клинок між штанинами).

Верхнім чоловічим і жіночим одягом була свита з домотканого сірого сукна. Вона була довгою, до п'ят. Заможніші селяни носили кожухи. Жіночі і чоловічі розрізнялись способом декорування. Давні кожухи шили довгими, з об'ємними комірами. Поширеними були і безрукавки, які обшивались стрічками, оксамитом, вишивались.

Верхній одяг підв'язували поясами плетеними і тканими: їх обкручували два рази і зав'язували спереду або збоку.

Весь одяг шився вручну. Прасували одяг за допомогою качалки, або праски, яка нагрівалася жаром, засипаним в неї.

Робота з виготовлення полотна та пошиття одягу займала у жінок цілу осінь, всю зиму і ранню весну. До весілля дівчина повинна була приготувати собі придане, в тому числі одяг майбутньому чоловікові.

Чоловіки ж тим часом доглядали худобу, ціпом обмолочували снопи, заготовляли дрова і опалювали житло, у вечірній час для всієї сім'ї плели постели із заготовленого навесні лика. То було взуття на всі пори року, бо щоб купити одну пару черевиків (після 1861 року), треба було продати 250 кг жита, а щоб купити 10 кг цукру, треба було продати 140 кг жита. 1 кг мила рівнявся 15 л молока; 1 л молока – 1 пачка сірників. Сірники, як правило, розколювали й таким чином з одного одержували два. Курці поголовно «озброювалися» кресалом і губкою.

Радянський період у житті села

У вересні 1939 р. в історії села завершився польський період. Але слід зазначити, що навколо села Жовкині розташовувалось чимало поселень, так званих колоній, в яких проживали поляки. Сьогодні в народі назвами тих поселень називають місцевості, де вони розташовувались: Порода, Видимир, Паросля, Майдан та інші. 19 вересня в Жовкині входять частини Червоної Армії.

3 липня 1941 р. в ході Великої Вітчизняної війни територія села Жовкині була окупована німецько-фашистськими загарбниками, які почали встановлювати «новий порядок». Фашисти відправляли молодь на примусові роботи до Німеччини. Регулярних військ на території села в цей період не було. Влада була зосереджена в руках жандармів.

Жителі села стали на захист України – 80 чоловік воювало на фронтах Великої Вітчизняної війни, 50 з них загинуло. Є відомості про те, що серед жовкинців були бійці УПА – Північ, військового округу «Заграва», про що свідчать спогади Ковальчука Міхея Гнатовича.

У 1943 році на територіях окупованої нацистськими військами Волині вибухнув кривавий українсько-польський конфлікт, який увійшов в історію як «Волинська катастрофа». Вище вже згадувалось, що неподалік Жовкині існувала польська колонія Паросля, яку не оминули трагічні події далекого 1943 р.

У Парослі «жили люди, такі, як і ми, – згадує Антон Ковальчук (голова ветеранської організації села). Господарювали. Ростили дітей... По святах їздили у Володимирець до костьола і своїх рідних хоронили у райцентрі на своєму, польському кладовищі... До них на роботу наймалися наші. Робили наші і в євреїв, і в німців, що он неподалік стояли...» Паросля вважалася селом-комуною: всі жителі сторонилися політики. І коли почали ходити чутки про те, що будуть бити поляків, то вважали, що переживуть смуту. На початку 1943 р. майже всі польські села в окрузі були знищені, а в Парослі і далі жили ремісники, які славно виробляли шкури, шили кожухи та інше. За словами пенсіонера Андрія Кошмака, «тут стояв якийсь штаб польської самооборони. Розказували в нас, що якась військова розвідка прибула у Володимирець і направила сюди на конях офіцера. На Парослі знайшли його вбитим. Потім вони направляють ще три розвідники. І знову хтось їх «прибрав». Направили парламентаріїв – 5 чоловік на конях з прапором. Кажуть, і ті не вернулися. Ось після цього повністю спалили Парослю.»

На сьогодні складно встановити точну дату цієї події. За хронологічною таблицею незалежного часопису «Волинь 1943. боротьба за землю» 9 січня 1943 р. – масові жертви українсько-польського конфлікту серед польського населення у селі Парослі Сарненського повіту. У стаття «Жило-було село Паросля...» газети «Володимирецький вісник» вказується 14 лютого 1943 р. Старожили згадують, що це було напередодні релігійного свята Стрітіння, коли в село прийшли вояки УПА. Згідно дослідження Степана Макарчика «Втрати населення на Волині 1941-1947 рр.» нищення польського села Паросля відбувалося під керівництвом німецького оберлейтенанта Фішера. Хоча й акція була здійснена вояками УПА, але, звичайно ж, що вина за ці злочини лягає головним чином на німецьку владу.

В результаті конфлікту за одну ніч в селі Паросля було спалено 23 господи та закатовано 133 людини. Семеро дітей врятували жителі села Жовкинi. Степан Ковальчук побував на місці події після різанини. «Я пам'ятаю, як ми заїхали в Парослю. Весь сніг в крові... І ми – на Майдан. Це таке сільце було недалеко від Парослі. Вирішили ніч там перебути, пустих хат багато. Коли в одній втрапили шестеро дітей. Був парубок і дівка літ по 17, всі в крові. Руки порубані...»

Згодом німецькі солдати спалили це село. Звісткою про цю сумну і непоправну трагедію для прийдешніх поколінь є обеліск, встановлений жителями села Жовкинi на згарищах Парослі.

12 січня 1944 року частини 397-ї стрілецької дивізії під командуванням підполковника М.Ф.Адоньєва визволили Володимирець і навколишні села від німецько-фашистських загарбників. Розробляючи подальші військові дії по визволенню Рівненщини, 26 січня 1944 року в селі Жовкинi відбулася зустріч командира партизанського з'єднання В.А.Бегми з командиром кінного корпусу генерал-лейтенантом В.К.Барановим, які домовились про спільні дії. Партизани й бійці тим часом обнімалися, цілувалися, смакували солдатський куліш і курили махорку до запаморочення, аж поки у глибоко запалих очах не перевертався світ...

80 жителів села були учасниками Великої Вітчизняної війни. 50 з них загинуло смертю хоробрих. За мужність і героїзм, проявлені в боях з німецько-фашистськими окупантами 30 жителів села Жовкинi нагороджені орденами та медалями. В 1947-1949 рр. в Жовкинях було збудовано пам'ятник Невідомому солдату.

Відгрімiли канонади... По закінченню війни розпочалась поступова відбудова села.

Повоєнне життя села

У 1948-1949 роках в Жовкинях почали створювати колгосп, який згодом був названий іменем Ватутіна. Організаторами його стали: Захарчук Іван Родіонович (с.Жовкинi), Русін Юхим Данилович (с.Зелене Володимирецького району), Герман Ананій (с.Половлі Володимирецького району), Гумов Валентин Гаврилович, Кисельов – працівники райкому партії та інші.

Рабське становище селян, а також всевладдя бюрократії породили страхітливу безгосподарність. В селян насильно забирали худобу, реманент, записували сім'ями до колгоспу, застосовуючи залякування й жорстокий терор. За тяжку виснажливу працю на трудовень в кращому разі платили по 20 – 30 копійок або 200 – 4000 гр. жита чи сочевиці. За день, працюючи від зорі до зорі, селянин виробляв 0, 75 або 0, 5 трудовня.

На той час у господарстві не було ніякої техніки. Матеріальна база колгоспу була дуже примітивна: 30 пар волів, 35 пар коней, декілька десятків свиней і овець.

Першим головою колгоспу був Русін Юхим Данилович. Більшість земель оброблялись вручну. Членами колгоспу ставали ті, хто зовсім не мав свого господарства, реманенту, одним словом – найбідніші селяни.

Щоб якось примусити йти в колгосп і заможних селян, організатори разом із представниками районної влади примусово забирали в них нажиті своєю працею реманент розбирали і перевозили до колгоспу клуні, стайні, хати, відбирали худобу. Так хліви, розібрані в багатьох жителів села, були зведені до колгоспу і згодом з них збудували колгоспну комору, яку лише нещодавно, у 1992 році було розібрано.

У 1950-1951 рр. звозяться розібрані клуні, які були власністю багатших хазяїв і з них будують сільський клуб, який стоїть до цих пір. В цьому ж приміщенні згодом розмістилась і сільська бібліотека.

Колгосп був обкладений непомірними хлібозаготівлями. За невиконання директив на «саботажників» чекав суд. Усе зібране до зернини відвозили на заготівельні пункти. Самі хлібороби приречені були на голодну смерть. Селяни не мали змоги продати вирощену сільськогосподарську продукцію, бо й своїй сім'ї її не вистачало.

Роботу в колгоспі налагоджували поступово. А на початку 60-х років досягли суттєвих результатів.

У 1959 році колгосп придбав перші трактори – ДТ-54 і ЮМЗ. Першим трактористом на селі став Тумаха Василь Іванович, першим шофером – Парейчук Дмитро Іванович.

Поступово жителі села, господарюючи спільно, досягли успіхів у збиранні зернових культур і технічних культур. Овочевих рослин

не вирощували. У Радянському Союзі проводились соціалістичні змагання на честь з'їздів КПРС. Наші земляки накреслили перед собою завдання, з якими успішно справлялися і колгосп ім. Ватутіна процвітав, збільшувалося виробництво м'яса, молока, льону, хліба.

У 1967 році районна газета «Ленінська зоря» вмістила статтю Івана Парейка про життя колгоспу ім. Ватутіна: «В нашому колгоспі розпочалося сінозбирання. Четвертий день на 150-гектарному масиві, де вирощуються тимофіївка, рокоче трактор ДТ-20. це механізатор Микита Ковальчук навісною сінокосаркою скошує трави. Працює він непогано, щодня перевиконує своє завдання. Вже лежать трави в покосах на площі 30 га. Сьогодні трудівники артїлі приступили до згрібання і скиртування сіна. Ця робота в основному виконується також за допомогою механізмів...»

Ударно працювали колгоспники і в подальші роки. Згідно з статистичними даними, за 9 місяців 1980 року виробництво молока становило 343 центнери, а виробництво м'яса – 50 центнерів. Указом Верховної Ради СРСР троє наших земляків були удостоєні високих нагород. Серед них наймолодша доярка - Галина Федорівна Ковальчук, яка доглядала і доїла вручну 15 корів, адже працювати Галинка пішла зразу після закінчення Жовкинівської восьмирічки В свої 20 років була нагороджена Орденом «Знак Пошани». Свою найпершу нагороду вона отримала з рук II Секретаря Верховної Ради Загорулька. Галина працювала у комсомольсько-молодіжному колективі, який складався з 6 чоловік. Неодноразово вона була нагороджена Почесними Грамотами, працювала успішно у групі народного контролю, була депутатом районної та обласної Рад.

Після становлення незалежної України колгосп було реорганізовано в колективно-селянське господарство. Відбулося розпаювання землі.

Нині село Жовкинє бурхливо розростається. Сьогодні його чисельність становить 920 чоловік, 240 дворів. Сільську раду очолює Віктор Володимирович Усатий, корінний жовкинець. В сільській школі навчається 149 учнів, працює 15 вчителів на чолі з директором Наталією Адамівною Гребень.

В селі функціонує дитячий садочок з 1986 року, медичний пункт (нове приміщення збудоване у 1993 році), відділення зв'язку,

сільський клуб, бібліотека, приватні продовольчі та промислові магазини.

Довгий час жителі не мали власної церкви і на богослужіння їздили в сусіднє село Острівці. Пізніше своєрідним символом відродження духовності і селі стала новозбудована православна Свято-Михайлівська церква, яка була закладена 6 листопада 2000 року рішенням сходу села від 2 січня 2000 року. Поки будувалася церква, службу відправляв священник із сусіднього села Жолудська в будинку Шарабан Катерини Олексіївни. І вже через рік – 21 листопада, на свято Архистратига Михаїла, вперше відбулася служба в новій церкві, де читали акафіст. 28 жовтня 2002 року були підняті і встановлені куполи на церкві. 20 грудня 2008 року були встановлені дзвони, придбані Ткачем Леонідом Івановичем, жителем Санкт-Петербурга, який народився у Жовкинях. Сьогодні настоятелем храму є отець Володимир (Володимир Іванович Опанасюк), родом із Корецького району.

Цікава, багата й своєрідна історія села, її жителів. Не дивлячись на свій поважний вік, село виглядає молодо.

З невеличких хуторів, які були навколо села виросло село, в якому налічується 240 дворів з населенням 920 чоловік.

Село живе, а, отже, і продовжується його історія, яка і в майбутньому матиме цікаві моменти не лише для нинішнього покоління, а й для прийдешніх поколінь.

Село виховало сотні спеціалістів з вищою, середньо-спеціальною освітою в різних галузях, які своєю щоденною працею множать здобутки нашої держави. Живуть тут працьовиті, здібні, творчі, веселі люди, зберігаючи мову, традиції, продовжують ростити дітей – громадян незалежної держави.

Історія школи

Після радянсько-польської війни 1920 року землі нашого краю, в тому числі село Жовкинє, опинились під владою Польщі.

Всі жителі села Жовкинє були неграмотні. Не було навіть початкової школи. Тільки троє дітей з села ходили в школу за 7 км в село Острівці. Лише у 1926 році було дозволено відкрити трьохкласну школу, щоправда з викладанням лише польською

мовою. Приміщення для школи не було збудоване і тому вона розмістилася у будинку Усатої Оксани, де навчалося 40 учнів до 1936 р. Першою вчительювала у школі Тадамувна з Кракова. Пізніше тут працював німець Едвард Муля і поляк Станіслав Творег. У 1927-1928 рр. житель села Кошмак розпочав боротись за викладання в школі рідною мовою. Лише у 1929 році було дозволено вивчення української мови одну годину на тиждень.

З приходом радянської влади в селі ще у вересні 1939 року було відкрито денну школу, яка охопила навчанням 130 дітей, та вечірні курси для дорослих. Першим вчителем-українцем був Фесенко Сергій Тимофійович. А в 1944 році було виділено приміщення під школу. Але в ніч на 1 вересня 1944 року його було спалено і тимчасово школярі навчалися в чотирьох будинках в різних кінцях села.

Тяжкими були повоєнні роки. В одному класі навчалися учні різного віку від 6 до 12 років. В класній кімнаті стояли довгі столи, біля яких розміщувалися такі ж довгі ослони. Наповнюваність класів становила до 50 учнів. Навчалися у звичайних сільських хатинках. На кухні жила сім'я, а в кімнатах проводилися уроки. У зимовий час не дуже і на перерву бігли, щоб зайвий раз не вихолоджувати хати. Якщо були непослухи, то їх господиня «виховувала» віником по спині. Іноді уроки були дуже довгі або зовсім короткі. Не кожен вчитель мав годинник, а за перерву він повинен був перейти з Шимилівки на Долину.

В зимовий час навчання проходило при світлі гасової лампи, яка до кінця уроку починала гаснути. Більшість учнів училися ретельно, адже урок, вчитель, підручник – це були єдині джерела інформації. У 1946 - 1947 роках в школі працювали Марія Корнійвна Фенько та Ніна Олександрівна Корнійчук.

У 1948 році школа перейшла на семирічне навчання. Першим директором школи була Суржик Галина Олексіївна. Вчителювали у школі Зелевська Аделія Іванівна, Зеленко Матрона Пилипівна. У цьому ж році розпочалося будівництво ФАПу.

У 1952 році прибуло до школи подружжя Соловійових Ігор Іванович та Ольга Іванівна. У 1953 році було збудовано нову школу.

Сучасне приміщення дев'ятирічної школи побудоване в 1980 році.

Славетні люди села

Є серед жовкинців люди, відомі своїми хорошими справами по всьому світові.

Тарасюк Іван Назарович, 1942 р. н., був довгий час перекладачем у Міністерстві Закордонних Справ у Москві. Працюючи за часів Радянського Союзу та в Російській Федерації, побував у всіх країнах Європи, окрім Англії, в країнах Африки. А з 1978 року, проживаючи у Іякої-Петербурзі, викладав іноземні мови у військовому училищі. На даний час живе у Петербурзі, пенсіонер.

Соловійов Ігор Іванович, 1921 р. н. Закінчив Київський інститут іноземних мов. Розпочав трудову діяльність вчителем німецької мови в Жовкинівській школі у 1952 році. З березня 1954 року по 1982 рік – директор цієї школи. За період перебування на цій посаді завершив будівництво школи у 1953 році та збудував сучасне приміщення школи у 1980 році. Ветеран Великої Вітчизняної війни, нагороджений орденами «За мужність», «Великої Вітчизняної війни», медалями.

Тумаха Петро Васильович, 1948 р. н. Після закінчення Каспійського вищого військово-морського училища 15 років служив на військовому розвідувальному підводному човні штурманом корабля. Потім ще 10 років служив старшим помічником командира корабля, а згодом капітаном військового корабля у званні капітана II рангу. Закінчивши військову службу, продовжив трудову діяльність викладачем Київського військового секретного училища. Нині проживає у Києві.

Парейко Валерій Якович, 1959 р. н. Після закінчення Рівненського педагогічного інституту починав трудову діяльність вчителем Жовкинівської школи. З 1989 по 1999 рр. – директор цієї школи. З 1999 по 2007 рр. – начальник відділу освіти та виховання Володимирецької райдержадміністрації. У 2007 році призначений заступником голови Володимирецької райдержадміністрації.

Ковальчук Володимир Кирилович, 1943 р. н. Закінчив Саратовське вище авіаційне училище. Пілотом розпочав свою трудову діяльність на літаку АН-2 на Рівненщині. Переїхавши у Кишинів, довгий час працював пілотом цивільної авіації на літаку

ТУ-134, борознивши повітряні простори Радянського Союзу. Нині проживає в Києві.

Тарасюк Юрій Миколайович, 1971 р. н. Закінчив у 1993 році Київське вище інженерно-радіотехнічне училище протиповітряної оборони. Працював командиром радіотехнічного підрозділу радіолокаційної станції, старшим інженером радіотехнічного батальйону військової частини м. Володимир-Волинського. Після закінчення ад'юнктури, у 1999 році – викладач кафедри тактики та оперативного мистецтва Київського військового інституту управління і зв'язку. З 2003 року – старший викладач кафедри тактики спеціальної підготовки Київського військового двічі орденів Червоного прапора інституту телекомунікацій та інформатизації. Автор семи наукових праць, двох патентів на винахід, автор та співавтор п'яти навчальних підручників та посібників. У 2005 році у званні підполковника нагороджений трьома медалями.

Однією з талановитих людей села, яка більше всього любить українську народну пісню є Тамара Ростиславівна Оніщук, яка, ще навчаючись в Рівненському державному гуманітарному університеті, змогла об'єднати разом з хорошим організатором Наталією Іванівною Власовою більше двадцяти хлопчиків і дівчаток в ансамбль, якому дали прекрасну назву – «Веселики Полісся». Тепер це відомий не тільки в районі, а і за межами області дитячий зразковий фольклорний колектив (це звання йому було присвоєно атестаційною комісією обласного управління культури за вагомий внесок у розвиток культури українського народу, високий рівень та високу майстерність). Колектив двічі був призером Міжнародного фестивалю «Котилася торба...», що проходив у Кузнецовську. На фестиваль з'їхалися фольклорні колективи з Польщі, Білорусі, Росії, Волинської, Тернопільської, Івано-Франківської областей, але у цьому нелегкому конкурсному марафоні почесний диплом лауреата фестивалю другого ступеня дістався саме «Веселикам», які і стали відкриттям фестивалю. Наразі художнім керівником ансамблю є Галина Іванівна Ковальчук. І в них попереду ще багато конкурсів і урочистостей.

Антон Ковальчук – збирач пісень

Антон Дорофійович Ковальчук – дуже цікава людина. Він фактично повернув пам'ять про загибле в роки воєнного лихоліття польське поселення Поросли, позначив місце страти 133 наших співвітчизників, на яке щороку з Польщі та Америки приїздять їхні родичі, поставив хрести на невідомих могилах «зелених» і «червоних» партизанів.

Як голова Жовкинівської сільської ветеранської організації, він багато зробив для односельчан-ветеранів.

Але найвагоміше його внесок у культуру рідного краю: Антон Дорофійович зібрав і записав понад дві сотні народних пісень. Втім, він розповість сам про себе.

- Я живу звичайним життям. Народився 22 січня 1934 року в православній родині і донині проживаю у рідному селі Жовкинях. Малим пас вівці. Потім довірили корів. Зі мною пастушила моя землячка Василина Максимівна. Вона багато співала і вчила мене. Так що любов до пісні зародилася ще з дитячих літ. Старші хлопці заводили вечорами пісень, а я їх запам'ятовував. Згодом і сам став верховодити на вечорницях. Співали хлопці, співали дівчата. А дочекавшись неділі, співали біля клубу.

У десять років пішов у школу і закінчив 7 класів. У 1950 році поїхав на відпочинок у Прикарпаття і привіз звідти... кілька пісень. Потім, будучи на заробітках на Миколаївщині, працював з дівчатами з Цепцевич. Вони знали багато пісень, а я старанно їх запам'ятовував. У 1954 році пішов в армію. Служив разом з багатьма земляками в Сибіру, за Красноярськом, і співали вони — хоч куди! Я вчив їх своїх пісень, вони мене – своїх. А далі знову заробітки, вже в Архангельській області. Там записував і російські народні пісні, які співаються й на Україні. Востаннє заробітчанив в Оренбурзькій області в 1959 році. Нас, українців, на жнивях було двоє, тож до нас приєдналися двоє місцевих. І що то вийшов за квітет! Співали ми на весіллях, на

хрестинах і просто так, під вечірньою зорею. Господиня, у якої квартирував, дуже любила українські пісні, тож і від неї перейняв багато гарних наспівів.

Повернувшись додому, оженився. Маю четверо дочок і десятеро внучат. Був і син, але на 26-ому році життя помер. Працював я в лісництві, потім у колгоспі імені Ватутіна шофером і в сільраді землевпорядником. А останній рядок у трудову книжку вписав заправником-обліковцем колгоспної тракторної бригади.

Коли очолював сільську ветеранську організацію, то спільними зусиллями обгородили кладовище, збудували капличку, поставили хрест на могилі загиблої під час війни сім'ї і впорядкували братську могилу в Порослі, у якій поховані 133 поляки, замордовані в 1943 році. Пам'ятний знак поставили і над воїнами УПА, що загинули неподалік Жовкинсь, а позначили-пам'ятним знаком місце колишнього польського села Видимир. Це—мої ветеранські здобутки.

Не припиняю збирання пісень, і найкращий мені подарунок - пісня, якої я ще не чув. На сьогодні в моєму альбомі 170 пісень, з яких лише 10 чи 15 співаються по радіо; а ще маю цілий записник колядок і щедрівок. До мене часто приїжджають учні-краєзнавці. Були і дівчата з відділу культури, яким я і віддав свій альбом з піснями. Пообіцяли зробити з них книжечку. Але треба, щоб хороший музикант взявся за нотний запис.

Хай людям буде добра пам'ять, бо наша народна пісня – то наша душа.

Записала Галина ТЕТЕНЬКА.

Книга Трудової Слави

У краєзнавчому музеї, що розташований у Жовкинівській загальноосвітній школі I-II ступенів, є Книга Трудової Слави, в яку занесені імена тих людей, що за радянських часів зробили чималий внесок у розвиток нашого села. Вносились у цю Книгу люди за рішенням правління колгоспу згідно протоколу, тобто жителі села самі обирали достойних.

Такий вигляд має Книга Трудової Слави

Кідрук Ганна Пилипівна

1929 року народження. Член КПРС. Свинарка колгоспу ім. Ватутіна. В 1966 р. одержала по 24,8 поросяти на кожну свиноматку. Г. П. Кідрук нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, їй присвоєно почесне звання “Знатний тваринник Ровенської області”.

Вознюк Анастасія Прокопівна

Народилася 1940 року. Ланкова колгоспу ім. Ватутіна. Керована нею ланка у 1969 році виростила по 3,9 ц льоноволокна з кожного гектара і зайняла перше місце в соцзмаганні серед ланок колгоспу

Мороз Пріська Миколаївна

Народилася 1937 року. Доярка колгоспу ім. Ватутіна. Надоїла в 1969 році по 1969 л молока від корови і зайняла перше місце в соцзмаганні серед доярок, взятого на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

Занесена за рішенням правління колгоспу.
Протокол №2 від 26 лютого 1970

Тарасюк Катерина Семенівна

Народилася 1951 року. Член ВЛКСМ. Доярка колгоспу ім. Ватутіна. Виконуючи ювілейні зобов'язання, присвячені 100-річчю з дня народження В. І. Леніна, в 1969 році надоїла по 1969 л молока від кожної корови і зайняла друге місце серед доярок колгоспу.

Протокол №2 правління колгоспу від 26 лютого 1970 року

Тумаха Василь Іванович

Народився 1922 року. Тракторист колгоспу ім. Ватутіна. За 1969 рік і I квартал 1970 року зайняв перше місце в соцзмаганні “По гідній зустрічі 100-річчя дня народження В. І. Леніна”.

Занесено за рішенням правління колгоспу.
Протокол №6 від 16 квітня 1970 року.

Ткач Іван Ярмолайович

Народився в 1931 році. Член КПРС. Шофер колгоспу ім. Ватутіна. Виконуючи ювілейні зобов'язання, присвячені 100-річчю з дня народження В. І. Леніна, в 1969 році на автомашині ГАЗ-93 40161 т/км і зайняв перше місце серед шоферів колгоспу. Занесено за рішенням партзборів. Протокол №9 від 24 березня 1970

Ковальчук Степанида Корнійвна

Народилася 1934 року. Старша доярка колгоспу ім. Ватутіна. Виконуючи ювілейні зобов'язання, присвячені 100-річчю з дня народження В. І. Леніна, в 1969 році надоїла по 1910 кг молока від кожної корови. Відзначена за самовіддану працю. Занесена за рішенням партзборів. Протокол №9 від 24 березня 1970 р.

Тумаха Оксана

Народилася 1943 року. Ланкова колгоспу ім. Ватутіна. В 1971 році виростила по 4,2 ц льоноволокна і 2,1 ц насіння з 1 га. Зайняла перше місце в соцзмаганні серед ланок колгоспу.

Занесена за постановою партзборів.

Протокол №6 від 25 січня 1972 року

Тарасюк Надія Семенівна

Народилася 1955 року. Член ВЛКСМ. Групкомсорг комсомольсько-молодіжного колективу доярок колгоспу ім. Ватутіна. В 1973 році надоїла по 2459 кг молока від кожної корови і зайняла перше місце в соцзмаганні серед доярок колгоспу. Занесена за постановою бюро парторганізації колгоспу. Протокол №8 від 12 лютого 1974 року.

Ковальчук Галина Федорівна

Народилася 1954 року. Член ВЛКСМ. Нагороджена Орденом "Знак Пошани". В 1974 році, визначальному році дев'ятої п'ятирічки, надоїла по 2658 кг молока від кожної корови при зобов'язанні 2450 кг. Зайняла перше місце в соцзмаганні серед доярок колгоспу. Занесена за постановою бюро парторганізації колгоспу. Протокол №4 від 8 січня 1975 року.

Міщур Неоніла Володимирівна

Народилася 1948 року. Член ВЛКСМ. Вчитель.
В 1975 році визнана кращим агітатором агітколективу.
Активною агітмасовою роботою на честь гідної зустрічі
XXV з'їзду КПРС, сприяла успішному виконанню
соцзобов'язань комсомольсько-молодіжним колективом в
1975 році. Занесена за постановою бюро парторганізації.
Протокол №16 від 2 вересня 1975 року.

Ковальчук Григорій Артемович

Народився 1938 року. Комбайнер. В 1975 році
відзначився на збиранні хліба: свої зобов'язання
зібрати озими за 12 робочих днів виконав вчасно і
при високій якості. Занесено за спільним рішенням
бюро парторганізації правління колгоспу, МК
профспілки.
Протокол №17 від 10 жовтня 1975 року.

Кошмак Валентина Петрівна

Народилася 1931 року. Колгоспниця. В 1980 році
виробила 273 вихододні при мінімумі 250 днів.
Занесена за постановою партбюро
Протокол №4 від 9 січня 1981 року.

Ковальчук Мусій Федорович

Народився 1941 року. Комбайнер.
У 1981 році на картоплекомбайні викопав 54 га
картоплі і накопав 1013 тонн.
Занесено за постановою партбюро.
Протокол №5 від 5 січня 1982 року

Парейчук Микола Васильович

Народився 1951 року. Член КПРС. Депутат Жовкинівської сільської ради народних депутатів. У 1981 році на тракторі Г-74 виробив 1693 ег. га, зекономив 548 кг пального. Занесено за постановою партбюро. Протокол №5 від 5 січня 1982 року.

Микола Рябий – різьбяр та художник

Рябий Микола Олексійович народився 16 липня 1969 року в селі Жовкинці Володимирецького району Рівненської області. Навчався в Жовкинівській восьмирічній школі, Володимирецькій середній школі, Кузнецовському ПТУ, Рівненському педагогічному інституті (тепер РДГУ ім. Д. З. Мануїльського)

Починав свій педагогічний шлях у Нетребівській школі, а останні 18 років працює в школі рідного села. Разом з дружиною Вірою Василівною виховують двоє дітей: Сергія і Наталю.

Микола Олексійович – прекрасний різьбяр по дереву. Закінчивши факультет загально-технічних дисциплін і праці, здобув професії столяра, слюсаря і токаря, а різьби навчився самостійно. На даний час працює вчителем трудового навчання, який, за словами самого умільця, повинен уміти все. Роботи виконано переважно геометричною і контурною різьбою. На питання, звідки з'явилася тяга до роботи з деревом, Микола Олексійович відповів: «Це, мабуть, передалося від діда, який був і бондарем, і ковалем. А для того, щоб займатися різьбою, треба ще й бажання, терпіння, працелюбність і, звичайно, натхнення».

Окрім різьби, Микола Рябий ще й малює. На початку роботи в школі з'явилися перші картини, коли почав викладати образотворче мистецтво, а для цього треба було ще й самому вчитися. Ця робота зацікавила, почав шукати сюжети. Перші картини виконані гуашшю,

аквареллю, тепер пише маслом. Улюблений стиль – пейзажі, хоча й є натюрморти.

Сергій Шевчук – поет та пісняр

Народився Сергій Володимирович Шевчук 5 грудня 1969 року у селі Жовтині Володимирецького району що на Рівненщині у сім'ї колгоспників. Закінчив Жовкинівську восьмирічну школу, потім – Володимирецьку середню школу. Професію вчителя

здобув у Рівненському педагогічному університеті на факультеті фізики і математики. У Жовкинівській школі працює з 1991 року.

Окрім таланту до вчительської професії (у школі вчть діей фізиці, хімії, математиці) Сергій Володимирович ще й пише вірші та пісні. Не пам'ятає поет, правда, коли вийшов з – під пера його перший вірш, та добре знає, що першою була пісня про Жовтині (2005 р.) Вона стала гімном рідного села. Також ним був написаний гімн Жовкинівської школи.

Пісні Сергія Шевчука добре знають не тільки у Жовкинях (адже їх виконує і сам автор, і його вихованці, і шкільний ансамбль «Калинонька»), а й далеко за межами села завдяки чоловічому вокальному ансамблю районного будинку культури «Верес», що прославив «Козацьку славу».

Володимирецький вальс

Де зустрілися Стир із Горинню,
Неба синь і лелек чути крик,
Рідне місто, що шите гориною,
Простяглася, мов мамин рушник.
Густі верби та білі берізки
Обступили, як мавки його.
Володимирець - місто поліське
-Тиха пристань дитинства мого.
Хіба можна, скажи, не любити
В барвах осені, в сріблі зими,
Ці сади у зеленому цвіті,
Ці каштани і ці ясени.

Хіба можуть, скажи, не летіти
До тебе твої вірні сини,
Яких доля примусила жити
У далекій чужій стороні
Перші кроки і перші уроки,
Перемоги й поразки сумні,
І проникливі мамині очі,
І коханої очі ясні

Бо знайома тут кожна стежинка
І любий тут рідний куток.
Володимирець - серця краплинка,
Ти для мене, як щастя ковток.

Горинь

Коли біль дитяче серденько сушила,
У погоду, у негоду, у грозу,
До Горині я малим дитям спішила,
Як до мами, щоби висушить сльозу.

Приспів: А Горинь між берегів, як пісня в'ється,
Так в житті не знаєш де водоворот.
Якщо серце молоде у грудях б'ється,
Сивині ніколи юність не збороть.

Щира посмішка юнача в серце впала,
Поцілунків, ще й побачень не було,
Я Горині тоді першій заспівала
Про кохання, що у серці розцвіло.
Приспів:

Та зозуля на калині закувала,
В мої скроні нагонила сивини.
Я й не зчулася, як бігать дочка стала
На Горинь, де хвиля б'ється об човни.
Приспів:

Гімн школи

Рідна школа , як домівка
-Оберіг для нас від зла.
Тільки дзвоник голосистий
Над Жовкинями луна,
Тільки дзвоник голосистий,
Тільки сміх дитячий чистий.
Срібний дзвоник голосистий
Над Жовкинями луна.

Приспів: Заіскриться день веселкою у небі.
Вересень покличе в вирій журавлі.
Ви, повірте Нам любові вчитись треба,
Щоб добра пустити пагін на землі.
Ти радієш, я радію, ти смієшся , я сміюсь.
Всіх зігрію, як зумію - світу всьому поклонюсь.

Ми науки будем вчити -
Шлях проторим до мети.
Щоб щасливо в світі жити
Пісня птахою лети.
Щоб сміятись і дружити,
Щоб радіти і любити.
Щоб у мирі вічно жити -
Пісня птахою лети.

Прощальний дзвінок

Дзвінок прощальний сумно продзвенить,
Тривожна й радісна тоді настане мить.
За рідну парту знов не сядеш більше ти.
Прощайте дні дитинства золоті.

Приспів: Дзвоник, дзвоник, дзвоник, Голосніш дзвени.
Дзвоник, дзвоник, дзвоник, Сум з душі зніми.

Із щоки сльозинку дзвоник прожени.

Нас на мить в дитинство поверни.

Тобі портфелік більше не нести,

В старенькім парку назавжди лишився ти.

В чужих малих руках дзвінок уже тремтить.

Ось і настала довгожданна мить.

Сергій ШЕВЧУК. с.Жовкинi.

Використана література

- 1.Белгов В., Белгов І. Рівненщина. Новітня історія України. – Київ, 2006.
- 2.Західне Полісся: історія та культура. Науковий збірник. - Рівне, 2004.
- 3.Історія міст і сіл Української РСР. Ровенська область. – К.: Головна редакція Української радянської енциклопедії АН УРСР, 1973.
- 4.Коваль А. Знайомі незнайомці. Походження назв поселень України.- К.: Либідь, 2001.
- 5.Пура Я.О. Походження назв населених пунктів Рівненщини. – Л.: Світ, 1990
- 6.Володимирецький вісник / Газета Володимирецької районної ради – 2004 – 2008 .

Зміст

Паспорт села	5
Жовкинi. С. Шевчук	6
Рідне село. Невідомий автор.....	7
Походження назви села Жовкинi	8
Погляд у минуле	9
Особливості народно – побутової культури мешканців села Жовтинi	11
Радянський період у житті села.....	16
Повоєнне життя села.....	18
Історія школи.....	21
	23
	25
	26
	31
	31

Славетні люди села	
Антон Ковальчук – збирач пісень.....	
Книга Трудової Слави.....	
Микола Рябий – різьбяр та художник	
Сергій Шевчук – поет та пісняр.....	